

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII“, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteii), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gharia), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Dozna, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceașărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniarevă), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Riureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentineia, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steana, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vascău), Târnavăana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 80—, pe 1/2 an K 40—

Director și redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 40 fileri.

Sumarul:

O problemă arzătoare. — Băncile mari din vechiul regat. — Ordonanță asupra întregirii dispozițiilor excepționale, ref. la cambii, bonuri (mandate) comerciale (kereskedelmi utalvány) și warante. — Stampilarea bancnotelor. — Recoltele din anul 1918. — Chestiuni economice, financiare și sociale de ardentă actualitate. — Extras din ordonanța Nr. 21 și 25. — Cronică: Cătra onor. noștri abonați. «Creditul minier». Greva funcționarilor Băncii Naționale a României. Banca Generală Română din București. Școala centrală de studii cooperative din București. Necrolog.

O problemă arzătoare.

— Banii emigraților. —

Eră de prevăzut, că după terminarea războiului mondial și încheierea păcii, și îndată ce circulația de vapoare de persoane va deveni mai normală, sutele de mii de conaționali ai noștri, emigrați în America, se vor reîntoarce în patrie la vetrele lor, părăsite de ei temporal, mânați de nevoile traiului de toate zilele. Repatrierea aceasta este deja în curgere. Sute de astfel de emigrați au sosit deja acasă, mii sunt în drum spre Europa și zeci de mii așteaptă cu nerăbdare proxima ocazie de a le putea urma. Este un fapt îmbucurător acesta, care trebuie promovată, de cei chemați, cu toate mijloacele, ce stau la dispoziție, căci nici odată țara nu a avut mai mare lipsă de brațe muncitoare probate decât acum, deoparte pentru a umplea golurile înfricoșate, lăsate în rândurile noastre de războiul îndelungat, iar de altă

parte pentru a le întrebuința rațional la refacerea din temelii a patriei noastre întregite.

Dar nu numai brațe muncitoare valoroase, ce vor putea fi întrebuințate cu folos în industriile, ce se vor crea, câștigă țara prin repatrierea sutelor de mii de conaționali ai noștri din America. Deodată cu ei vor lua drumul peste Ocean și multe milioane, mijloace bănești, câștigate cu trudă, de ani de zile, cu grea sudoare, de muncitorii români în fabricile americane, și economisite, poate cu multe privațiuni, pe seama lor și familiilor rămase acasă. Este o înaltă datorie a noastră a tuturor, a cercurilor oficiale și private, a presei, ca și a tuturor oamenilor de inimă, a veghiă, a sfătui și a da îndrumări ca milioanele acestea să ajungă cât mai neștirbite și în valoarea lor reală la destinația lor. Căci ce se întâmplă azi în America? Muncitorii români, neștiutori, sunt în adevăratul sens al cuvântului jăfuiți de economiile lor de speculanții fără inimă. Sute de agenți ademenesc pe muncitori să-și schimbe Dollarii, meniți a fi trimiși acasă, în Lei, pe prețuri deadreptul derizorii. După informații sigure, ce avem, din scrisori originale sosite din America, în sute de cazuri, muncitori români a fost seduși a da din mână Dollarul calculat cu 5 Lei! Că ce pierdere însemnează aceasta pentru particulari, ca și pentru economia noastră națională este ușor de calculat,

dacă vom ține seama de faptul, că azi în capitală cursul Dollarului este dela 12 Lei în sus. Și sumele, ce au început a sosi și se vor mai transmite din America la noi, în țară, sunt foarte considerabile. La o singură bancă de a noastră a intrat zilele trecute, dela abia un mănunchi de emigrați de ai noștri din America nu mai puțin decât suma de peste 300,000 Lei. Și încă pe atâta sumă este avizată ca transmisă și urmează să între zilele viitoare,

Și este de prevăzut, că trimiterile de bani se vor înmulți încă în măsura în care se va înlesni circulația vapoarelor.

Admițând acum că numai la jumătate din suma de rotund 600.000 Lei, bieții muncitori au fost speculați în felul amintit mai sus, paguba efectivă a trimețătorilor și a economiei noastre naționale, în favorul speculatorilor din America, se poate evalua la considerabila sumă de 3—400 mii Lei!

Se impun în fața acestei constatări, măsuri grabnice pentru curmarea acestei specule păgubitoare particularilor și economiei noastre naționale.

Interese superioare valutare încă pretind imperios luarea de măsuri urgente și eficace. Azi, când America este unul din principalii furnisori ai României nu este îngăduit să ne scape din mâni, în mod ușuratic, nici măcar un singur Dollar, precum nu este îngăduit, ca prin nepăsarea noastră, să promovăm noi înșine exportul leului nostru în America, pentru a fi speculat acolo în paguba țării noastre și a cetățenilor ei.

Ce este de făcut? Înainte de toate este nevoie de o întinsă și imediată propagandă de luminare pe cale particulară și în presă, a co-naționalilor noștri din America, asupra importanței și valorii reale a fiecărui Dollar aflător în mâinile noastre. Pe aceiași cale și prin reprezentanții diplomați și comerciali din America, emigrații noștri de acolo să fie povățuiți și îndemnați a-și pretinde plata muncii lor exclusiv în monedă americană și tot în această monedă să ceară, dela băncile mijlocitoare, asemnarea economiilor lor în patrie. În fine este necesară, în vederea număroaselor asemnări de bani din America la noi, ce vor urma în viitorul apropiat, organizarea unui serviciu special pentru

aceste asemnări, fie prin reprezentanța noastră oficială din America, fie prin o bancă particulară.

Sunt în joc interese superioare. Să le luăm în apărare cu toții, prin sfaturi bune și fapte — fără amânare!

Băncile mari din vechiul regat.

Acum când legăturile noastre comerciale și financiare în mod natural devin tot mai strânse cu vechiul regat și punctul de gravitațiune al întregii noastre mișcări economice-financiare s'a mutat dela Budapesta și Viena la București, credem că va prezenta un interes deosebit pentru cetitorii noștri câteva scurte informațiuni asupra așezămintelor financiare din vechiul regat.

Bănci mari comerciale de credit, cu capitaluri dela 10 milioane lei în sus, sunt în vechiul regat în total șapte, la care se poate adăuga ca a opta Bank of Roumania Ltd, care deși dispune de un capital subscris și vărsat de numai 75 mil. lei totuși intră în categoria băncilor mari.

Firma acestor bănci, toate cu sediul în capitală, și capitalul lor social¹ este următorul:

Banca Românească	Lei	26.250,000.—
„ Generală Română	„	15.000,000.—
„ de Credit Român	„	20.000,000.—
„ Marmorosch, Blank & Comp	„	20.000,000.—
„ Agricolă	„	18.500,000.—
„ Comercială Română	„	12.500,000.—
„ de Scont a României	„	10.000,000.—
„ of Roumania Ltd	„	7.506,000.—
Total	Lei	129.250.000.—

Fondurile de rezervă ale acestor 8 bănci au fost la 1914 de Lei 47.142,010, iar mijloacele proprii de exploatare (capitalurile proprii: capitalul social și fondurile de rezervă) s'au cifrat la aceiași dată cu Lei 176.342,000.—. Dela 1914 încoace unele din băncile de sus și-au sporit capitalul social și înmulțit fondurile de rezervă, astfel că de prezent capitalurile proprii ale băncilor mari de credit din vechiul regat se pot evalua cel puțin la Lei 250 milioane.

După originea capitalurilor băncile mari, ce ne preocupă la acest loc, se împart în 3 categorii:

1. Bănci întemeiate din inițiativa românească și cu capital românesc.
2. Bănci întemeiate din inițiativă românească și cu capital străin și ceva românesc, și
3. Bănci întemeiate din inițiativă străină și cu capital străin.

¹ La 1914, căci date mai noue nu ne stau la dispoziție despre toate.

Bănci de categoria primă, *bănci românești*, atât după inițiatorii, cât și după capitalul lor — lucru aproape de necrezut în o țară independentă, care și-a avut viața sa națională proprie și a făcut de 50 de ani încoace progrese atât de uriașe pe toate terenurile — *nu se află în vechiul regat decât trei*, cari sunt următoarele:

1. Banca Agricola, fondată la 1894.
2. Banca de Scont a României, fondată la 1899, și
3. Banca Românească, fondată la 1911.

Bănci întemeiate din inițiativă românească, dar finanțate de capitaluri străine și puține românești sunt:

Banca Marmorosch, Blank et Co., la care sunt interesate cu capitaluri:

Banca comercială ungară din Pesta (Pester Ungarische Commercial Bank, Pesti magyar kereskedelmi bank);

Bank für Handel und Industrie (Darmstädter Bank) din Berlin, și

Banque de Paris et de Pays-Bas din Paris.

La această singură bancă sunt deci plasate capitaluri din 3 țări: din Ungaria, Germania și Franța.

Bănci fondate din inițiativă străină și cu capitaluri străine sunt următoarele 4:

1. Banca Generală Română, la care sunt interesate cu capitaluri:

Discontogesellschaft din Berlin și S. Bleichröder din Berlin.

2. Banca de Credit Român, fondare a băncilor K. K. Priv. Oesterreichische Länderbank și Niederösterreichische Escompt-Gesellschaft, ambele din Viena.

3. Bank of Roumania Ltd. la care este interesată Banque Imperiale Ottomane din London și Paris și

4. Banca Comercială Română, fondată de Anglo-Oesterreichische Bank din Viena, Wiener Bankverein din Viena, Banque de l'Union Parisienne, Paris și Credit Anversois din Anvers.

La aceste 4 mari bănci străine, din capitala României, vedem deci reprezentate finanțele din nu mai puțin decât 5 țări: Anglia, Austria, Belgia, Franța și Germania.

Și aceste 4 bănci sunt, după forțele financiare, ce reprezintă împreună, totodată și cele mai puternice bănci din vechiul regat. Ele aveau la 1914 capital și rezerve de rotund Lei 74.300.000 din totalul de Lei 1763 mil. ceea ce reprezintă 45%. Dacă adaugăm la capitalurile străine, plasate în aceste 4 bănci străine și capitalul Băncii Marmorosch, Blank și Co, ce, cum s'a arătat mai sus, asemenea este, mare parte străin, rezultă că față de totalul de Lei 1763 mil. al tuturor băncilor mari din vechiul regat capitalurile străine reprezintă la 1914 cifra de Lei 1068 mil., capitaluri emigrate în țară pentru a găsi o mai bună rentabilitate, ca să nu zicem o mai bună ocazie de exploatare decât acasă. Așa se prezintă marea finanță

românească la 1914. «Așa eră titulatura, fațada, dar fondul eră cu totul altul».¹

Capitaluri cu adevărat românești, adunate din cercurile micilor și marilor capitaliști români, sunt angajate numai la următoarele bănci mari și anume la

Banca Românească	Lei 28.640,000—
Banca Agricola	„ 26.500,905—
Banca de scont a României	„ 12.391,635—
Total Lei 69.536,740—	

Băncile curat românești erau deci la 1914 în inferioritate față de băncile mari străine din țară cu rotund Lei 37.300,000—, ceea ce indică calea, ce trebuie urmată în vechiul regat pe terenul politicii financiare interne în viitor.

Mijloacele străine de exploatare a celor opt bănci mari (depozitele spre fructificare, de Cont-Curent etc.) au cifrat la 1914 cu rotund Lei 577.500,000—, din care sumă revin asupra băncilor românești rotund Lei 248.000,000—.

Dividendele distribuite de băncile mari din vechiul regat la 1914 au fost la:

Banca Românească	6%
„ Generală Română	11%
„ de Credit Român	11%
„ Marmorosch, Blank și Co.	11%
„ Agricola	9%
„ Comercială română	6%
„ de Scont a României	8%
„ Th. Bank of. Romania Ltd	lipsesc datele.

Ce privește felul operațiunilor băncile de mai sus s'au ocupat pe lângă afacerile de bancă propriu zise, cu finanțări și fondări de diferite întreprinderi.

Banca Românească a participat la finanțarea soc. de navigațiune maritimă «România», a societății române de navigațiune fluvială, la întemeierea Creditului Tehnic etc.

Banca Agricola a fondat mai multe bănci în provincie, cum sunt Banca Corabia, Banca Dorohoiului; a ajutat la crearea societății «România».

Banca Generală Română pe lângă participare la diferitele împrumuturi de stat și comunale, precum și la consolidarea acestora a finanțat număratoase întreprinderi pentru exploatarea petrolului, cum sunt: Telega Oil Company Limited; Societate de Pétrole de Bustenari; societatea «Argeșul» pentru exploatarea pădurilor.

În timpul ocupațiunii această bancă a emis bancnotele mackensiene, punând în circulație astfel de bancnote în valoare de peste 2 miliarde. De prezent e sub licuidare forțată.

Banca de Credit Român a înființat și finanțat: Societatea Loteriei de stat în România, soc. rom. de foraj, soc. pentru industria sextilă, fabrica de tricotate,

¹ Cum foarte nimerit s'a exprimat dl Victor I. Slăvescu în scrierea sa «Marile bănci comerciale din România» din care extragem aceste date.

soc. «Phönix» pentru fabricarea de uleiuri vegetale etc. Acum este pusă sub sechestru.

Banca Marmorosch, Blank & Comp., cu întinse legături în întreaga țară și străinătate, a cultivat mai ales creditul comercial, afacerile de arbitragiu și s'a ocupat înșasi cu afaceri comerciale de import și export, a participat și la diferitele împrumuturi de stat și la fondări de nouă întreprinderi. În timpul mai nou a acuirat și marea casă de editură și librăria Socecu, transformându o în societate anonimă.

Banca Comercială Română s'a ocupat cu afaceri comerciale, a construit magazii în mai multe porturi dunărene, a participat la cumpărarea Uzinelor metalurgice din Ploiești și la finanțarea soc. «Câmpulungul» și Sylva.

The Bank of Roumaine în fine a participat la la construcții de linii ferate, la concesiunea tutunului și la diferite împrumuturi de stat și comunale: București, Iași, Craiova etc.

În timpul din urmă, dela Unire încoace, unele din băncile mari de mai sus, au participat și la sporirile de capital a unor întreprinderi dela noi, și la fondări de întreprinderi noue, și, probabil vor căuta încă legături și mai strânse cu așezămintele noastre financiare și industriale în viitor.

Ordonanță

asupra întregirii dispozițiilor excepționale, referitoare la cambii, bonuri (mandate) comerciale (kereskedelmi utalvány) și warante.

ART. 1. În ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și warantele (közraktári jegy) scăzute după ziua de 31 Martie 1919, incluzive până la 31 Iunie 1919, asupra căror efecte prin ordonanța 619/1919 Just. («Gazeta Oficială» Nr. 24) s'a prolongat termenul înfățișării pentru plată, precum și înfățișării în scop de plată pentru onoare (névbecsülési fizetés) și a luării actului de protest în lipsa de plată până la 15 Iulie 1919 incluzive, pentru conservarea acțiunii de plătire și a acțiunii de regres pentru plătire, cu excepțiunea efectelor la vedere, nu este nevoie de înfățișare pentru plată și a face protest; nici înștiințarea obligațiilor anteriori nu-i obligătoare.

Creditorul îndreptățit la acțiune de regres la efectele indicate în alineatul prim numai atunci poate pretinde cheltuelile actului de protest, dacă protestul s'a făcut incluzive până la 15 Iulie 1919, taxa de schimb ($\frac{1}{8}\%$ váltódíj) însă o poate pretinde și atunci, dacă n'a protestat efectul. Interese (dobândă) se pot computa dela scadență.

ART. II. În ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și warantele scadente după ziua de 30 Iunie 1919 incluzive până la 30 Septembrie 1919, termenul normat de lege referitor la înfățișarea pentru plată, precum și a celei în scop de plată pentru onoare și a luării actului de protest în lipsă

de plată, prin prezenta îl prolongăm incluzive până la 15 Octombrie 1919. Dacă înfățișarea pentru plată se face în acest răstimp, interesele (dobânda) se pot computa dela scadență.

Dreptul de depozitare normat în § 40 al legii XXVII: 1876 compete acceptantului timp de 15 zile comune, computate dela ziua scadenței.

Dreptul de răscumpărare normat în §. 48 al legii XXVII: : 1876 compete obligatului după scadență și în cazul acela, dacă cambiul n'a fost înfățișat și actul de protestat nu s'a luat.

ART. 3. Ordonanța prezentă nu alterează normele stabilite în ordinațiunile moratoriului și aceleia care ridică moratoriul, în ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și warantele.

ART. 4. Ordonanța aceasta intră în vigoare în ziua publicării în «Gazeta Oficială».

Sibiiu, la 28 Iunie 1919.

Dr. Aurel Lasar,

șeful resortului de justiție.

Stampilarea bancnotelor.

Primim dela *Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor* următorul comunicat de data 8 Iulie a. c.:

«Din cauza aglomerării extraordinare a bancnotelor prezentate spre stampilare, *Consiliul Dirigent Resortul Finanțelor* a dispus eri, ca Comisiunile județene de stampilare să-și mai continue lucrările încă opt zile peste termenul fixat, adică *până inclusiv 18 Iulie a. c.*

Publicul este avizat, că până la acest termen să-și prezinte bancnotele spre stampilare, cu atât mai mult, cu cât după trecerea acestui termen, stampilarea se va continua *încă 4 săptămâni*, dar *numai în Sibiiu, la Resortul Finanțelor*, iar taxa de stampilare va fi urcată la 2%.

Chestiuni economice, financiare și sociale de ardentă actualitate.

Sub titlul acesta dl Gheorghe Nedici, secretarul general dela Resortul nostru de finanțe, publică o broșură de 32 pagini în care se ocupă cu mai multe probleme de actualitate economică-financiară.

După-ce arată situația financiară nefavorabilă, ce am moștenit-o dela stăpânii noștri de eri indică mai multe căi prin care aceasta ar putea fi ameliorată. Stăruie asupra marilor pierderi de oameni și brațe muncitoare și a necesității de a căuta cu toate mijloacele potențarea natalității și a sporirii populației.

Ca o primă condiție pentru refacerea finanțelor sdruncinate cere o reformă radicală a sistemului im-

pozitelor. Autorul este de părere să se abandoneze sistemul venitului catastral ca bază a dării de pământ și să se introducă în locul lui venitul mediu al valorii reale a pământului, ce s'ar putea statorî din timp în timp, parte prin fasiunea averii, parte cu ocaziunea prescrierii competențelor de transcriere a imobilelor. Asemenea propune o modificare a dării de casă, a căreia bază să fie, la case date în chirie venitul brut al chiriei, la cele neînchiriate venitul socotit cu un anumit procent al valorii reale. Face propuneri de modificare și la celelalte soiuri de dare: de câștig cl. III, de consum, competențe, stăruind pentru un sistem progresiv.

Ca un alt mijloc pentru ameliorarea situației financiare și îmbunătățirea valutei Dr. Nedici indică economie, cruțare la articolii de prima necesitate, de proveniență străină și crearea grabnică a industriei și dezvoltarea ei, potențând producția de materii prime, acestea chiar cu intervenția statului.

De încheiere autorul mai stăruie pentru rezolvarea urgentă a chestiunii muncitorilor de toate soiurile, îmbunătățirea situației funcționarilor publici, regularea situației de drept a funcționarilor privați și asigurarea viitorului lor pentru caz de bătrânețe și infirmitate, precum și a existenței și viitorului învățitorilor, văduvelor și orfanilor de războiu.

Broșurica a apărut în Tipografia W. Krafft și se poate procura dela autor; prețul nu este indicat.

Recoltele din anul 1918.

1. In vechiul regat:

Direcțiunea generală a Statisticii va publica în curând statistica recoltelor obținute în anul 1918. Intocmirea acestei lucrări a suferit oarecare întârziere din cauza evenimentelor războinice prin care a trecut țara și care au îngreunat foarte mult strângerea științelor necesare.

Datele privitoare la recoltele de vară din acel an sunt publicate din Februarie a. c. dăm aci cifrele pentru întinderile și recoltele principalelor culturi de toamnă și anume:

	Intinderea in ha.	Mijlocia la ha și kgr.	Recolta in vagoane
Porumb	1.717,783	750	63,673
Mei	53,224	134	711
Cartofi	13,940	3,253	4,356
Sfecle de zahăr . .	6,135	7,240	4,442
Fânațe artificiale .	101,927	1,116	11,384
Vii	58,191	29 hl.	1.212,547 hl.

2. In Basarabia:

Porumb	600,455	464	15,372
Cartofi	76,455	1,217	2,011
Sfecle de zahăr . .	1,140	3,136	363
Fânațe artificiale .	814	405	357
Vii	24,883	20 hl.	506,668 hl.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 modificată,

a Comandamentului trupelor din Transilvania.

Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comentă în orice chip știri fie adevărate fie imagineare sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română, 2 Aceasta infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau tradă, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de războiu.

CRONICĂ.

Cătră onor. noștri abonați. Scumpirea extraordinară și crescândă a hârtiei, a culegerii și a tipăririi revistei noastre ne silește și pe noi a urcă cu începere dela 1 Iulie a. c. costul abonamentului, pentru a putea face față cheltuielilor mari, ce o reclamă editarea acestui organ.

Costul abonamentului va fi cu începere dela 1 crt.: K 80— sau Lei 40— pe un an și K 40— sau Lei 20— pe 1/2 an.

Aducând aceasta la cunoștința abonaților noștri îi rugăm să nu ne lipsească nici în viitor de binevoitorul lor sprijin, pentru a putea susține mai departe unicul organ financiar-economic al Românilor de dincoace de Carpați.

Deschizându-se acum circulația de mandate poștale onor. abonați în restanță sunt rugați a ne asemnă de urgență costul abonamentului la adresa Administrația «Revistei Economice» în Sibiu.

„Creditul minier“. Sub firma aceasta s'a înființat în București o societate anonimă română pentru dezvoltarea industriei miniere, cu capital social de Lei 5.000.000, în mai multe emisiuni, dintre cari prima a fost fixată cu Lei 1.750.000— sumă, ce s'a subscris de următorii: Banca «Creditul Tehnic», București, Lei 300.000—, banca «Albina», Sibiu Lei 200.000— și inginerii de mine: Virgil Tarit Lei 287.000—, I. I. De-

metrescu Lei 257,000.—, Petre Lucaciu Lei 208,000.—, M. Constantinescu Lei 160,000.—, Virgil Alimănișteanu Lei 198,000, Vladimir Banciu Lei 90,000.— și N. Saegiu Lei 50,000.—.

Consiliul de administrație s'a constituit cum urmează: inginerii: Virgil Alimănișteanu, Vladimir Banciu, C. Bușilă, M. Constantinescu, I. I. Demetrescu, I. Ghica, Petre Lucaciu, Dr. Laurențiu Pop avocat, directorul băncii «Auraria», Abrud, ingin. Valeriu Pușcariu și V. Tacit.

Censori sunt: ingin. A. G. Ioachimescu, N. Saegiu și directorul «Creditului Tehnic» George Cioflec. Censori suplenți: ingin. G. Pantazi, P. Mosgos și Th. Zernoveanu.

Greva funcționarilor Băncii Naționale a României. Săptămână trecută funcționarii și muncitorii Băncii Naționale a României, după ce cererile lor repetite de a li-se ameliora lefurile nu au fost satisfăcute de conducerea Băncii, au declarat greva.

Funcționarii din jurul «Sindicatului funcționarilor de bancă» s'au declarat solidari cu colegii lor dela Banca Națională și gata să declare greva generală, dacă cererile juste ale colegilor lor nu vor fi satisfăcute. Asemenea a hotărât să sprijinească acțiunea funcționarilor Băncii Naționale și să deschidă în caz de nevoie lupta pentru toți funcționarii de comerț și «Societatea generală a funcționarilor de comerț». Greva amenință să se extindă și în provincie. S'a cerut din partea presei și intervenția guvernului în favorul funcționarilor greviști.

După oarecare rezistență, conducerea Băncii Naționale admitând în parte cererile funcționarilor greva a încetat și funcționarii și lucrătorii au reluat lucrul.

S'a admis anumite sporuri la lefuri, rămânând să se continue tratativele în privința celorlalte condițiuni: ca participarea la beneficii, anii de pensiuine, limită de vârstă etc.

Este regretabil, că o bancă de talia Băncii Naționale nu a aflat căile și mijloacele de a preveni acest conflict cu slujbașii ei, conflict păgubitor nu numai prestigiului instituțiunii, ci și vieții financiare și comerciale.

Banca Generală Română din București, care pe timpul ocupațiunii a avut o ținută atât de puțin românească și a fericit țara ca bancnotele ei emisiune proprie, și-a încheiat și publicat nu de mult bilanțul pe anii 1916, 1917 și 1918, pe cei 3 ani de războiu.

Beneficiul brut a fost în an. 1916 Lei 14.404,935.—, 1917 Lei 12.352,514.—, iar beneficiul net Lei 7.022,722 în 1916 și Lei 7.754,116.— în 1917.

În anul 1918 beneficiul brut s'a cifrat cu Lei 9.748,792, iar cheltuielile s'au urcat la Lei 13.995,854.—

rezultând o pierdere de Lei 4.247,062.—. Scăzută aceasta pierdere din beneficiile anilor precedenți, rezultă ca beneficiu net a ultimilor 3 ani suma de Lei 10.529,776.—.

Consiliul de administrație și administratorul sequestru, cari țin loc de adunare generală, tot timpul cât Banca se află sub sequestru, a hotărât distribuirea de 8 $\frac{1}{2}$ % K 81'85 de acție, în total a sumei de Lei 2.425,000.—. Fondurile de rezervă au fost augmentate cu Lei 6.105,000.—.

Școala centrală de studii cooperative din București. La 15 curent s'au închis prima serie de cursuri a «Școlii Centrare de studii cooperative» din București.

La această școală au fost înscriși peste 100 de ascultători, din cari numai 56 au urmat cursurile regulate și au primit certificate de frecventarea cursurilor.

Absolvenții acestor cursuri vor intra în practică la una din unitățile cooperative din țară, fie atașați mai întâi pe lângă controlorii Centralei băncilor populare, fie direct în Federale, pentru a-și însuși în mod practic cunoștințele necesare în administrarea societăților cooperative.

După acest stagiul de practică care va dura 2 luni și jumătate, absolvenții acestei școli se vor prezenta între 1—10 Septembrie a. c., pentru depunerea examenului oral și scripturistic, în urma căruia, cei reușiți la examen, vor primi diploma de absolvire a acestei școli.

Necrolog. Vasile Hoblea, membru în direcțiunea institutului «Vulturul» în Tășnad a încetat din viață la 16 Iunie st. n. a. c. în spitalul din Oradea mare, ca jertfă a maltratărilor bandelor săcuiești.

„CODREANA”,
institut de credit și economii, societate pe acții în Băsești.

Aviz.

Aducem la cunoștința deponenților și clienților institutului nostru, că din 1 Iulie a. c. după depunerile spre fructificare interesele sau redus la 2 $\frac{0}{0}$.

Contribuțiunea după interese o plătește institutul.

Direcțiunea.

Drepturile, datorițele și responsabili-
◆ tatea membrilor din direcțiune ◆

de

Alfred Kormos,

traducere de

Constantin Popp.

✻ Prețul K 3.—. ✻

Se poate comandă la traducător sau la Li-
brăria arhidiecezană în Sibiiu.

Drepturile, datorițele și responsabilitatea
≡ comitetului de supraveghiere ≡

de

Alfred Kormos,

traducere de

Constantin Popp.

≡ Prețul K 3.—. ≡

Se poate comandă la traducător sau la Li-
brăria arhidiecezană în Sibiiu.

„CODREANA“,

institut de credit și economii, societate pe acții în Băsești.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «CODREANA», societate pe acții în Băsești, conform §-lor 4, 19, 33, Vă invită la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Băsești, Luni în 28 Iulie 1919, la 9 ore a. m., în localitatea institutului.

Obiectele ordinii de zi:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte.
2. Constituirea adunării, deznignarea prin președinte alor 1 notar, 2 scrutinători și 2 verificători pentru conducerea și autenticarea procesului verbal conform §-lui 25 din statute.
3. Înainte de a luă la desbatere obiectele ordinii de zi, ne ținem datorința cu aceasta ocaziune a aduce la cunoștința On. adunării generale incidentul trist și deprimător, că cei mai iubiți, venerabili, valoroși, laborioși membrii direcționali și fondatori acestui institut Georgiu Pop de Băsești, mare proprietar din Băsești, marele bărbat al națiunii române, președintele institutului și Vasiliu Pop, protopop și mare proprietar din Oarța-de-jos, vice-președintele institutului, nu se mai află în mijlocul nostru, cari să ne conducă adunările și ședințele noastre, cum le-au condus dela întemeierea institutului cu multă destoinicie, înțelepciune, mult zel și abnegațiune, tot numai pentru progresearea institutului, acești bărbați iubiți ai noștri ne-a lăsat mulțându-se la cele vecinice pentru amintirea memoriei lor să se inducă în procesul verbal simțemintele de recunoștință ce le purtăm față de memoria lor. Odihnească în pace iar memoria lor pururea să fie amintită.
4. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, asupra examinării conturilor anuale, stabilirea bilanțului pe anul 1918 și votarea absoluturului pentru direcțiune și comitetul de supraveghiere.
5. Distribuirea profitului net anual conform §-lui 99 punctele a) b) c) d).
6. Fixarea dividendei și a termenului pentru solvirea aceleia pe anul 1918, conform §-lui 33 din statute punctul c).
7. Fixarea prețului marcelor de prezență, plata direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, precum și plata suplimentară a directorului executiv și a funcționarilor.
8. Alegerea alor 2 membri direcționali în locul președintelui cândva Georgiu Pop de Băsești, cu mandat de 5 ani și a vice-președintelui cândva Vasiliu Pop, cu mandat de 2 ani, cari ambii a repausat în Domnul.
9. Alegerea alor 5 membrii în comitetul de supraveghiere cu mandat de 3 ani a căror mandat a expirat în sensul statutelor §-lui 33 punctul c) cari pot fi realeși.
10. Eventuale propuneri în sensul §-lui 33 din statute punctul f).

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute: §. 22, pentru folosirea dreptului de vot se recere, că acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în registrul acționarilor cel puțin cu un jumătate de an, și ca atare cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală să depună pe lângă revers la dispoziția direcțiunii institutului, resp. la locurile designate de direcțiune acțiunile sale, ori documentele de plenipotență. Dreptul de vot se poate exercită în persoană, ori prin plenipotențiat, care numai acționari pot fi. Minorenii să reprezintă prin tutorii naturali ori legali alor, curanzii prin curatori, corporațiunile prin plenipotențiați, femeile prin bărbații lor. În aceste cazuri plenipotențiații pot fi și neacționari conform §-lui 23. Acționari în adunările generale până la cinci (5) acții după fiecare acție, dela (5—10), cinci până la zece tot după (2) două, dela (10) zece în sus tot după (5) cinci acții, — au un vot conform §-lui 24.

NB. Pentru a putea participa activ la adunarea generală Domnii acționari sunt rugați a respecta §§. 22 și 24 din statute. Pentru primirea acțiilor în deposit și emiterea reversalelor sunt rugate toate institutele similare membre la «Solidarității». Adunarea generală poate să iee decizii valabile conform §-lui 26 din statute, când sunt prezenți cel puțin 15 membri acționari, cari reprezintă 300 acții făcând escepțiune sigur cazurile prevăzute în §. 29.

În lipsa acestui număr se convoacă adunarea generală din nou în decurs de 15 zile. Valoarea concluzelor unei atari adunări convocată a doua oară nu mai depinde dela numărul determinat de membri și de acții.

„CODREANA“,
institut de credit și economii, societate pe acții în Băsești.

Activa		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1918.				Pasiva	
		K	f			K	f
Casa		21,947	97	Capital social		200,000	—
Casa de păstrare postală	192	93		Fond de rezervă	59,587	06	
Giro conto la Banca A.-Ungară	482	31	675	„ de pensie	5,870	96	
Bani depuși la alte institute		695,802	91	„ cultural și de binefaceri	111	22	
Conturi Curente		79,505	97	„ de dispoziție	30	24	65,599
Cambii:				Depuneri			698,192
cambii de bancă	54,383	—		Depozite			38,118
cambii cu acoperire hipot.	77,355	—	131,738	Dividendă			2,214
Credite hipotecare		31,595	—	Interese transitoare			3,251
Efecte		25,195	30	Profit curat			10,594
Realități		27,072	27				68
Anticipații		4,437	43				—
		1.017,970	09				1.017,970

Debit		Contul Profit și Perdere.				Credit	
		K	f			K	f
Interese după depuneri		20,220	—	Interese		26,241	57
Salare		9,796	70	Proviziuni		5,676	14
Relut de quartir		654	58	Diverse		3,274	—
Adaus de scumpete		3,428	56	Venite dela realități		9,812	34
Marce de prezență		280	—	Interese după efecte		704	—
Chirie		1,000	—	Interese după bani depuși la alte institute		16,921	24
Spese curente		3,418	97	Incasări din pretensiuni descrise		1,266	—
10% dare după interese de depuneri		2,022	—				—
Dare comunală și erarială		12,479	80				63,895
Profit curat		10,594	68				29
		63,895	29				—

Băsești, la 31 Decemvrie 1918.

Mihaiu Bohățiel m. p.,
director executiv și membru direcțional.

Dionisiu Pop m. p.,
cassar.

Petru Bârsescu m. p.,
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Georgiu Maior m. p.

Alexandru Achim m. p.

Dr. Georgiu Pop m. p.

Dr. Mihaiu Pop m. p.

Iuliu Lobonț m. p.

Teodor Bohățiel m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Băsești, la 11 Aprilie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Vasiliu Gavris m. p.,
vice pres. comit. de rev.

Ioan Lengyel m. p.

Ioan Coste m. p.